

زمان آغاز واکداری در همخوان‌های زبان آذری

علی جهان

چکیده

هدف: زمان آغاز واکداری سرنخی جهت افتراق همخوان‌های بندشی واکدار و بی‌واک بوده و می‌تواند جهت توصیف یا طبقه‌بندی طیفی از اختلالات رشدی، عصبی - حرکتی و یا زبانی مورد استفاده قرار گیرد. هدف این مطالعه تعیین مقادیر هنجار زمان آغاز واکداری در زبان آذری (لهجه تبریز) می‌باشد.

روش بررسی: در این مطالعه توصیفی - تحلیلی ۳۰ گوینده آذری زبان که به صورت ساده و در دسترس انتخاب شده بودند، پس از شنیدن ۴۶ تک کلمه آذری که با همخوان‌های بندشی آغاز می‌شد، در دو مرحله آنها را تکرار کرده و صدایشان ضبط شد. سپس توسط نرم‌افزار پرات، مقادیر میانگین برای زمان آغاز واکداری با تحلیل طیف صوتی و موج شکل صوتی بر حسب میلی ثانیه محاسبه گردید. همچنین تفاوت‌های بین جنسی و نیز تأثیر واکه‌ها بر زمان آغاز واکداری بررسی و داده‌های حاصل با استفاده از آزمون تحلیل واریانس یکطرفه و تی مستقل ارزیابی شد.

یافته‌ها: بین مردان و زنان آذری زبان تفاوت معناداری در زمان آغاز واکداری وجود نداشت ($P > 0/01$). ارتباط معناداری بین واکه پس از همخوان ($P < 0/01$) و محل تولید همخوان ($P < 0/01$) با زمان آغاز واکداری وجود داشت. میانگین مقادیر زمان آغاز واکداری برای واج‌های /d/، /p/، /t/، /g/، /b/ و /k/ و دو واجگونه [t] و [c] به ترتیب برابر با ۲۶/۲۵، ۸۷/۰۹، ۱۳/۳۵، ۸۶/۸۸، ۱۰/۶۴، ۶۲/۱۰۰، ۱۸/۶۳ و ۱۹/۱۳۱ میلی ثانیه بود.

نتیجه‌گیری: جنسیت کاربران زبان آذری تأثیری بر زمان آغاز واکداری همخوان‌های بندشی آنها ندارد، اما مشابه سایر زبان‌ها، واکه‌های بسته و پسین و محل تولید پسین تر سبب افزایش مقدار آن می‌گردد. همچنین همخوان‌های بی‌واک از نوع دمشی بوده و همخوان‌های واکدار دارای مقادیر زمان آغاز واکداری مثبت می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: زمان آغاز واکداری / زبان آذری / همخوان / واکه

کارشناس ارشد گفتاردرمانی، عضو هیئت علمی دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

تاریخ دریافت مقاله: ۸۷/۷/۱۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۸/۶/۸

آدرس نویسنده:

تبریز، خیابان ولی عصر (عج)، خیابان توانیر شمالی، دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، گروه گفتاردرمانی

تلفن: ۰۴۱۱-۳۳۳۴۶۴۷

E-mail: jahana@tbzmed.ac.ir